

Jacek Heidenreich

**POCZĄTKI REFORMACJI I TUMULT RELIGIJNY W SŁUPSKU
W LATACH 1521-1525**

Reformacja luterkańska na Pomorzu Zachodnim podobnie jak w innych krajach Rzeszy niemieckiej od pocztku związana była z ruchami społecznymi, które jeszcze przed wystąpieniem Marcina Lutra w 1517 r. dały o sobie znać w sporach opozycji mieszczańskiej z ówczesnymi władzami świeckimi i kościelnymi¹. Rosnące niezadowolenie społeczne w połączeniu ze wzrostem świadomości głównie mieszczaństwa należącego do tzw. grupy średniej, znalazło ujście w powstałym nagle ruchu reformacyjnym, który głosił hasła godzące w dotychczasowe struktury. Krytyka istniejących stosunków społecznych i kościelnych dokonywana przez kaznodziejów luterkańskich i powrót do ewangelicznej zasady równości wszystkich ludzi, napotkały entuzjastyczne przyjęcie w warstwach mieszczańskich. Dążyły one do ograniczenia władzy patrycjatu skupionego w radach miejskich oraz odebrania dotychczasowych przywilejów duchowieństwu katolickiemu. Nowe hasła religijne przyniosły nie tyle istotne zmiany w teologii chrześcijańskiej, co przede wszystkim nadzieję na poprawę bytu i zdobycie większych uprawnień dla niższego stanu². Spory religijne były często pretekstem do rozpoczęcia walki z patrycjatem. Choć rozruchy w miastach pomorskich nie przybrały tak ostrych form jak w innych miastach Rzeszy niemieckiej, to i tu dochodziło do dramatycznych spięć, kończących się nieraz krwawymi pogromami bądź zwolenników nowego wyznania, bądź katolików.

Słupsk był jednym z pierwszych miast na Pomorzu Zachodnim, w którym najwcześniej zaczęto głosić luteranizm. Istniejące